

Коня на скаку зупиняє...

Лігоміна І.П.,
Житомирський НАЕУ
Солойова Л.М.,
Білоцерківський НАУ

Бабезіоз коней раніше називали «травневою» хворобою, оскільки на цей місяць припадає пік захворюваності внаслідок сезонної активності іксодових кліщів. Однак відомі випадки захворювання і взимку, при розміщенні тварин у теплих конюшнях.

Бабезіоз знижує продуктивність і працездатність коней на тривалій термін, призводить до загибелі хворих тварин. Спалахи бабезіозу перешкоджають повноцінному проведенню звучної компанії: знижують відсоток зажеребленості у кобил та зумовлюють аборти у маток. Характерними наслідками є розвиток гострої серцево-судинної недостатності, набряку легень, патології печінки та нирок, ураження центральної нервової системи, тобто патологія одного чи іншого органу або системи органів супроводжується змінами в інших.

У Полонському районі на Хмельниччині при аналізі сезонної динаміки бабезіозної інвазії відмічено, що найчастіше захворювання коней реєстрували у травні (29,3%) в період масового поширення іксодових кліщів, рідше в першій декаді червня (8,5%). Наступна хвиля захворювання коней на бабезіоз зареєстрована в жовтні (3,1%) та листопаді (1,2%).

На початку хвороби в еритроцитах паразитів мало (по одному в еритроциті), найбільше — на 2-й або 3-й день після виявлення. Зустрічалися два збудники в одному еритроциті, 1–3 збудники в полі зору мікроскопа, іноді до 15 форм, та вільні паразити в плазмі крові, які щойно вийшли із зруйнованого еритроцита. Найкращим гематологічним маркером розвитку бабезіозу у коней є гемоглобін: у 80% він знижений (середній показник $75,9 \pm 9,7$ г/л ($p < 0,05$), у решти критичний ($60,6 \pm 8,5$ г/л), що свідчить про розвиток анемії. Зміна складу крові, інтоксикація, порушення кровообігу за гострого перебігу бабезіозу у коней призводили до зменшення фільтраційної, екскреторної та реабсорбційної функцій нирок.

Під час огляду хворих коней встановлено, що в усіх 100% тварин шкіра суха, бліда, а волоссяний покрив тьмянний. Виявляли лихоманку постійного типу упродовж 3–4 діб, тахікардію, тахіпноє, зниження апетиту, спрагу, в подальшому розвивалася



а) б) в)
Роди кліщів родини Ixodidae: а) Dermacentor; б) Haemaphysalis; в) Rhipicephalus

апатія та анорексія. Із прогресуванням хвороби у коней спостерігали часте, болюче сечовиділення (сеча від жовтого до червоного кольору, а на 3–4-й день хвороби набувала коричнево-червоного забарвлення). Блідість слизових оболонок (кон'юнктиви, ротової порожнини) виявлена в 100% коней, що вказує на порушення в системі кровообігу та розвиток анемії. У хворих тварин діагностували типові симптоми ураження печінки: жовтяничність склери і видимих слизових оболонок виявляли у 40% випадків, болючість у ділянці печінки — у 100%. **ЗТ**

Кривавий слід

Загальна клінічна ознака бабезіозу — гемолітична анемія, зумовлена активним руйнуванням уражених бабезіями еритроцитів. При дослідженні першої краплини крові з кінчика вуха коня відмічають різке зниження кількості еритроцитів до $4,1 \pm 0,7$ Т/л ($p < 0,01$), особливо на момент появи кров'яної сечі.

Дорослі коні хворіють на бабезіоз у тяжкій формі, що у разі несвоєчасної терапії може призвести до загибелі тварин.

Інсектицид і репелент

Крапельна броня — порятуюнок для коня

Під час пасовищного сезону, у період активності комах і кліщів, і в денниках доволі просто відбити напад кровососів на коней за допомогою **ФЛАЙСТОП розчин для зовнішнього застосування**. Діюча речовина **цифлутрин** (синтетичний піретроїд) блокує передачу нервових імпульсів, викликає параліч і загибель комах і кліщів. Препарат у дозі 10 мл наносять на шкіру спини коня уздовж хребта від холки до крижів. Після нанесення флайстоп розподіляється по поверхні тіла, незначно всмоктується шкірою, забезпечує не менше 28 днів тривалої інсекто-акарицидної і репелентної дії після одноразової обробки. Флайстоп ефективний проти зоофільних мух, гедзів, оводів, кровососок, комарів, а також москітів, бліх, вошей, волосоїдів та іксодових кліщів. Препарат не слід застосовувати тваринам з масою тіла менше 300 кг, наносити на вологу, пошкоджену і забруднену шкіру, призначати одночасно з іншими синтетичними піретроїдами та інсектицидами.

